

מים חיים מתורת מורנו ורבנו גאון ישראל כמוה"ר שלמה יהודה (הינוקא) שליט"א

ספר דגל מחנה יהודה

הקדמה

כתיב בפרשת כי תשא (לא, טו) "ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קודש לה", ובפרשת ויקהל חזר הכתוב על אזהרת שבת "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי וגו'". "יעשה מלאכה" הוא ר"ת י"ם. פירוש, שאדם צריך לרצות את השראת השכינה וכל המדרגות הקדושות שנקראות "ים". אבל כדי לזכות לים החכמה בלי לטעות צריך שיבוא למדרגת "תעשה מלאכה" שהוא ר"ת ת"ם. שאע"פ שרוצה לזכות להשראת השכינה ועל כן רוצה להרבות בחכמה והשגת אלוקות, מוכרח שהיה באמונה ותפילה בתמימות. על כן פירש רש"י שהקדים אזהרת שבת למלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת, והיינו שאע"פ שרוצה לבוא להשראת השכינה צריך להקדים לזה תמימות. וי"ם ות"ם הם אותיות 'תמים', שמגיע לחכמה והמדרגות הקדושות על ידי התמימות. ועל ידי זה זוכה לחיבור עם מדרגות הקדושה ללא הפסק, וכן מבואר בזוהר בפרשת שלח לך (בדף קס"ג ע"ב), במה איתעבד בר נש תמים, דיהא ת"ם י"ם. תם כמה דאיתמר, י"ם כל אינון דרגין קדישין דילה איקרון י"ם, ולא איתפרשן מינה לעלמין. נמצא שאם עושה כל מלאכתו בעולם בתמימות מכין בזה כלים לשבת שהיא "קודש לה". 'קודש' היא מדרגת החכמה, ואם הולך בתמימות אין בחכמתו אחיזה לרע וזוכה למדרגת שבת.

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לד'..." (שמות לה, ב)

כי צריך להכין כלים לקבל את האור הגדול שהוא שבת, וזה בחינת "ששת ימים" - שבמשך כל ה"ששת ימים תעשה מלאכה", היינו כלים לקבל את האור של שבת.

ולזה זוכין ע"י שהולכין אחרי דעתו יתברך ועוזבים החכמות, כי צריך לידע כל בר ישראל, שעיקר ויסוד הכל הוא התמימות, וצריכין לעזוב כל השכלים והחכמות ולילך אחריו יתברך בפשיטות, וע"י זה נעשים כלים נפלאים ונתתקן האילן העליון ומקימים השכינה מעפרה. וזה בחינת "מלאכה", שהוא גימטריא אילן-ה', ו-ה' היא השכינה כידוע, וזה מרמז שע"י שמכינים כלים לקבל את האור של שבת - ולזה זוכין ע"י שעוזבים כל השכלים ומקימים הכל בתמימות - נתקן האילן העליון ומקימים השכינה מעפרה בחינת מלאכה, היינו כנ"ל. וזה נרמז בפסוק "תעשה מלאכה" - ראשי תיבות תם, היינו שעיקר עשיית הכלים - שהם ענין "תעשה מלאכה", הוא שהולכים אחרי הקב"ה בתמימות.

ועל ידי התמימות, שע"י זה נעשים כלים לקבל האור שהוא שבת - זוכה האדם להתקרב אליו יתברך וזוכה לשמירת הברית, שהוא היסוד - שהוא ו', וע"י שמירת הברית נקרא צדיק, כי אין נקרא צדיק כי אם מי ששומר ברית. וזה בחינת "ששת ימים", "ששת" - זה שש שהוא ו' וענין היסוד, שהוא שמירת הברית.

וזה מה שאמר ר' יהושע בן לוי (סוף מסכת עוקצין): "אמר ר' יהושע בן לוי, עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק שלוש מאות ועשר עולמות, שנאמר (משלי ה, כא): להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא". שהוא "ששת" שהוא ו' שהוא היסוד וענין שמירת הברית כנ"ל, שנקרא צדיק, וזוכה לשלוש מאות ועשר עולמות, וזה בחינת "ששת ימים", שהוא ראשי תיבות שי - המרמז לשלוש מאות ועשר עולמות כנ"ל.

ולכן צריך כל בר ישראל לקיים התורה בתמימות, וע"י זה נעשים כלים נפלאים לקבל האור של שבת, וזוכה לשמירת הברית, ונקרא צדיק, וזוכה לשלוש מאות ועשר עולמות כנ"ל.

ועל ידי זה זוכים לקבל האור של שבת, שהוא היום השביעי, וממשיכים קדושה עליונה שהוא "וביום השביעי יהיה לכם קדש", וזוכין להתקרב אל ה' יתברך. וזהו "שבת שבתון לה", היינו שע"י כל הנ"ל ממשיכים קדושת שבת וזוכים להתקרב אליו יתברך. ויהי רצון שנזכה בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן ואמן.

ביאורים וחידושים בספר דגל מחנה יהודה

אמר שלמה המלך בקהלת (ו, כט) "לבד ראה זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים" פירוש שקודם חטא אדם הראשון היה האדם יודע את כל הידיעות והחכמות שלא על ידי הקדמות ושכלים. ולא היה ענין החכמה אלא כתוספת, שהוסיף חכמה בידיעת הקב"ה וגלוי בבריאה. וכל זה משום שקודם החטא היה האדם תמים ולא ראה דבר רע (רש"י בראשית ב, כה) שראה מולו רק את שם הוי"ה ורחמים גמורים ולא נתן שום מקום מציאות לרע, והבין שהתורה היא המציאות והאמין בה' בתמימות ויכל להתפלל בפשיטות לפני ה'.

אבל לאחר החטא יצא הרע מן הכח אל הפועל והתערב בו זוהמת הנחש שהוא הצד הרע שבאדם כמ"ש (שם ג, א) "והנחש היה ערום" שערום ע"ה בגמט' אדם רע, כי עירב אצל האדם חכמה שמגיע האדם על ידה לכפירה. שכדי להשיג בדעתו מאמיתת מציאות ה' הוא מחשב כמה וכמה הקדמות עד שמגיע על ידם לטעות וכך הולך ומתרחק.

וזה "עשה האלהים את האדם ישר" - שעל ידי תמימותו היה מגיע ישר אל הידיעה ממצאות ה' ההשגחה והתורה, ורק אח"כ היה מוסיף חכמה על הידיעה, והוא ענין האות ו' שהוא היושר ושמירת היסוד. אבל לאחר החטא "והמה בקשו חשבונות רבים" - שלא רוצים להאמין בתמימות בתפילה ובאמיתת מציאות התורה אלא על ידי הקדמות וחשבונות רבים שעל ידם מגיעים לטעויות וכפירות. וזה מש"כ בתחילת איוב "והיה האיש ההוא תם וישר" ובתהילים (כה, כא) "תום ויושר יצרוני" כי על ידי התמימות מגיע ליושר ולקדושת היסוד שהוא הו'.

כדי לקבל את התורה מוכרח להיות מקושר בתמימות של אדם הראשון קודם החטא ולהיות "איש תם"

ואמר "והמה בקשו" כי אם לא יבקשו ללכת עם חשבונות ומחשבות, גם לאחר החטא הם יכולים וצריכים לבוא לתמימות. רק שהיא עבודה ומלאכה גדולה, ולכן יעקב שהיה מתקן חטא אדה"ר כפי שאמרו בגמ' (מציעא בדף פ"ד ע"א, ועוד) שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון, והיה כנגד התורה כמ"ש (בראשית כה, כז) "יושב אוהלים", כי יעקב הבין שכדי לקבל את התורה ולהשיג בה אי אפשר אלא על ידי תמימות, ולכן לקח לעצמו מידת התמימות כמ"ש "ויעקב איש תם" ועי"כ היה "יושב אוהלים", והנחיל זאת בירושה לעם ישראל לדורות שיוכלו לבוא למידת התמימות, וכמ"ש ביהושע (כד, יד) "ועתה יראו ה' ועבדו אותו בתמים ובאמת".

ולכן זכו בני ישראל לאפשרות לקיום התורה, כי קבלו על עצמם להיות פשוטים ותמימים, וכן השיב רבא לאותו צדוקי - שזלזל במה שהקדימו אבותינו נעשה לנשמע - אנחנו שהלכנו בתמימות עם הי"ת, כתוב בנו (משלי יא, ג) "תומת ישרים תנחם", וכו' (שבת פח ע"ב). כי כשאדם מסתכל בעצמו ורואה המדרגות שצריך להשיג והתאוות שצריך לרחק, מגיע לקושיות שאיך שייך להגיע כל כך למעלות ומדרגות. וכן אמרו עשיו וישמעל כששאלם הקב"ה אם רוצים לקבל את התורה (מכילתא דר"י פ"ה, וכן בפרד"א פמ"א) שחשבו שא"א להם בלא התאוות, והוא משום שהלכו אחר השכל שעל פיו אי אפשר להם להנתק מתאוותם הרעה. ובזה נבדלו מהם בני ישראל שהסכימו להיות תמימים וקבלו על עצמם "נעשה ונשמע", ללכת אחרי המצוות ולקיימם כפי מה שיצטוו, ומה ששיגו הטעמים בזה לאחר מכן אינו עיקר. כי עיקר גופי התורה הם הדרך לקיים את המצוות ולא טעמיהם. על כן כתוב

בדברים (יה, ג יד) "תמים תהיה עם ה' אלהיך כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו", שהזכות של ישראל לקבל את התורה ולירש את הגויים הוא משום שאמרו נעשה ונשמע בתמימות, לא כן הגויים שהלכו אחר החכמות וידיעת עתידות.

קבלת עול מלכות שמיים בתמימות היא היסוד לקיום התורה והמצוות

ולכן כתוב בפרה אדומה (במדבר יט. ב) "זאת חוקת התורה", כי על ידה מתגלה ענין התמימות שגזרה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה (רש"י שם) וביאר הרבי מקוצק בעל "עמוד האמת" שכפי שהפרה אדומה צריכה להיות תמימה בשלימות, כך כדי להגיע למדרגה אמיתית צריך להיות שלם במדרגת התמימות. וכן מובא בזוהר חדש (בפרשת ויצא דף מ"ו ע"ב) "הולך תמים" כנגד "אנכי ה' אלהיך", מלמד שצריך אדם לקבל עליו אימת עול מלכות שמים ואין לו רשות להרהר במה שאינו יכול להשיג. כי קודם שמקבל על עצמו המצוות צריך שיסכים לילך בתמימות בקבלת עול מלכות שמיים כפי שאומרת המשנה בברכות (פ"ב מ"א) למה קדמה שמע לזהה אם שמוע, אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמיים תחילה ואח"כ יקבל עליו עול מצוות. וכל שיש חיסרון בעול מצוות הוא משום שלא קיבל בתמימות עול מלכות שמיים, כמ"ש ביהושע (כד, ד) "ועתה יראו את ה' ועבדו אותו בתמים ובאמת".

נמצא שחכמתם של העכו"ם שהיא "והמה בקשו חשבונות רבים" הפסידה מהם את התורה. וכך יכול אדם להפסיד את כל עולמו בסיבת חכמתו. אבל ישראל הבינו שבאמת א"א להשיג כל טעמי התורה בעולם הזה ולכן התחכמו בחכמה יתרה שהיא "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא, י) ללכת אחרי התורה בתמימות, ועל ידי זה שאמרו "נעשה ונשמע" זכו לב' כתרים כפי שכתוב בגמ' (שבת בדף פ"ח ע"א) והיו בתמימות שפסקה זוהמתן כמו שאמרו בגמ' שבת (בדף קמ"ו ע"א) שהיא זוהמת הנחש שגרם לקלקול השכל, ולכן ספר התורה הוא כצורת וי"ו שמרמז שעל ידי "האדם ישר" שהוא על ידי התמימות יוכל להחכים ולהבין בה.

על ידי שמקדים תמימות ותפילה לחכמה והשכל מבין את החכמה כראוי

כי לאחר חטא אדה"ר אי אפשר להשתמש בשכל ללא אמונה בתמימות, כי השכל מעורב טוב ורע, ולכן מוכרח שיקדים לזה תמימות ותפילה שיכוין אותו הקב"ה להבנה הנכונה. שקודם שמשתמש בשכל יקבל עול מלכות שמיים, שיאמין בכל דברי חז"ל בשלימות ובכל עיקר ועיקר מ"ג עיקרים, ואח"כ יעסוק וירבה בחכמה בכל המציאות האמיתית שיש נגד דעתו ועיני שכלו על פי דברי חכמים. וכל מה שירבה בחכמה יהיה ע"י שנשען בכל דברי התורה על האמונה בתמימות ויקדים לזה תפילה.

והתמימות היא החכמה הגדולה ביותר כי על ידי החכמה משיג את המושכל רק אחרי הקדמות, וגם אז אינו משיג הדבר אלא בשכלו, וצריך עדיין שישב הדבר אל הלב שכך הוא האמת, אלא שקודם שמשגיג הדבר בשכלו בשלימות נתערב ברע ומגיע לטעות, וכ"ש שאינו מגיע לכך שמשיב אל ליבו. אבל התמים מקבל בליבו מיד את העובדה כמו שהיא, ועושה הדבר התפעלות ורושם בלבו, ואח"כ יכול להוסיף להשיג אין סוף חכמה כשהדבר לפניו כמו מציאות ממש, ומבין על פי החכמה כל פרט במושכל שאותו רוצה להבין, כמו שכתוב בתהילים (קא, ב) "אשכילה בדרך תמים" שמשכיל את כל החכמה בדרך של תמימות.

על ידי תמימות מגיע לראשית החכמה ומקורה

והענין הוא, שקודם החטא מדרגת 'אני' (שהיא הבחינה של המציאות הנגלת לאדם) היתה מקושרת למדרגת 'אין' שהיא ראש כל המדרגות וקודמת למדרגת החכמה. אבל לאחר החטא נעשה פגם באילן העליון וירדה שכינה לעפר ונעשה פירוד בין ה'אני' ל'אין' ונראה לאדם שהוא מציאות בפני עצמו ואינו מקשר כל דבר לה' יתברך. ועל כן כשרוצה להשכיל דבר בחכמתו מתחיל מדרגת 'אני' שהוא הסתכלות כפי ערך שכלו, וכיון שחכמתו מעורבת טוב ורע נצרך לעשות "חשבונות רבים" שהם כמה מדרגות עד שיוכל להגיע מה'אני' להשיג מהחכמה העליונה, ובדרך מגיע לכפירה ומתרחק מהתפילה.

אבל דרך התמימות היא, שהופך את שכלו וחכמתו ל'אין' שמחזיק בדעתו שאינו באמת יודע ומבין דבר, ועל כן סומך את כל שכלו ודעתו על דברי התורה חז"ל והצדיקים שהם בודאי אמת גמור ומציאות יותר אמיתי ממה שרואה בעיניו. כי מה שבארו חכמים (בספרי קנ"ד) על הפסוק (בדברים יז, יא) לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", שאפילו מראים בעיניך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם, שייך רק כשמבטל את שכלו לגמרי שבאופן זה אינו סותר את דברי התורה והחכמים.

ועל ידי זה הוא מקשר ומאחד מדרגת 'אני' במדרגת 'אין' שהוא תיקון אילן העליון. ובמדרגת 'אין' אין אחיזת רע כלל, ועל כן לאחר שביטל את שכלו והתפלל, יכול להשתמש בשכלו ולהתקרב אצל החכמה, כי החכמה היא יוצאת מהאין כמו"ש "והחכמה מאין תמצא" (איוב כח, יב) נמצא שכשמגיע וניגש אל החכמה מן האין שהוא מלמעלה אינו מגיע לקושיות וטעויות כי אין בה אחיזה של הרע, וזה "עשה את האדם ישר" שהוא ביושר מהאין אל החכמה, אבל אם מגיע מלמטה שהוא ממדרגת ה'אני' ואינו מבטל את שכלו בפני התורה והחכמים, אז הוא מערב עם החכמה את שכלו ומגיע לטעויות ומתרחק מהתפילה. כי התפילה שייכת רק במי שמסכים להיות תמים, כי אינו נכנס עם חכמה ושכל בתפילה.

נמצא שהתמימות היא גדולה מהחכמה, והיא חכמה פשוטה עד שגם בחכמת התמימות עצמה אין גילוי של חכמה כי היא "חכמה מאין תמצא" שהוא המקום שממנו החכמה מתחילה. אבל באמת היא מלאכה גדולה כי מתחיל את החכמה מהמקור שלה, שהכל שם נקי ללא חטא. אבל כשממשיך את החכמה מלמטה הוא מעורב טוב ורע. ולכן ה'יש' והגילוי הראשון בעולמות היא החכמה, והחכמה האמיתית היא התמימות. והיא נקראת 'יש מאין' כי היא ראשית הגילוי בבריאה. ועל כן כנגד זה שמגלים את ה'יש' שהיא החכמה הקב"ה מנחילים 'שי' עולמות. והיא הדרך האמיתית להשגת התורה, על כן ש"י עולה כמספר עומר חסר וי"ו כידוע (ע"י אמרי פנחס, שער ד'), שהוא זמן הספירה שהיא הדרך לקבלת התורה.

"תורת ה' תמימה מחכימת פתי"

לכן כשאדם אינו מתחיל בתמימות ורוצה להבין הדבר בשכלו, נראה הדבר כרחוק מדעתו וכשמועה רחוקה, אבל ע"י תמימות מאמין בדבר כמו שהוא מציאות ממש מול עיניו, וכשרוצה לעסוק בדבר חכמה באותו ענין יכול להבינו כי הדבר מציאות גמור בעיניו. וכן דרך הצדיקים כשעוסקים בתורה, שרואים את כל דברי התורה ומציירים אותם כמציאות גמור, כמו"ש (תהלים יט, ה) "תורת ה' תמימה... מחכימת פתי" שמאחר שתורת ה' היא תמימה שדרכה היא 'תמימות', היא מחכימה את מי שהוא 'פתי' ומאמין בה. וכן אמר דוד המלך בתהילים (קיט, פ) "יהי ליבי תמים בחוקיך למען לא אבוש", כי בכל דברי התורה וחז"ל צריך להיות פתי ולהאמין בכל דברי הצדיקים כפתי ותם. שהוא להאמין בפשיטות שכל מצוה היא יותר מכל הון דעלמא, וכשמתפלל יאמין בדברי חז"ל בתמימות שה' שומע תפילתו, ואע"פ שאין הדבר מיושב ומסודר בשכלו, אם מאמין בזה בתמימות מיד יתחיל לדבר ולהתפלל לפני הקב"ה ותהיה לו יראה וישוב אל ה'. כמו"ש (בראשית יז, א) "התהלך לפני והיה תמים" שהתמים עומד הוא ממש לפני הקב"ה שהיא המדרגה שאמר הקב"ה לאברהם "התהלך לפני", שע"י שתהיה 'מתהלך מאלו' תהיה תמים בשלמות המעלה. אבל כשאינו רוצה בתמימות מגיע לכפירה כי באמת אי אפשר לתפוס בדעתנו מגדולת ה' והנהגתו, ולכן כשחוקר בדעתו בלא שמאמין בזה בתמימות כמציאות ממש, מגיע לאפיקורסות כי מנסה להשעין את עיקרי האמונה על שכלו וחכמתו.

תמימות מלאכת הצדיקים וביטול חכמת עמלק

לכן לצדיקים אין שום קושיות. ומרוב תמימותם אינם מבינים את קושיות העולם. כי כשמאמינים בתורה ובדברי הצדיקים בתמימות יודעים מגדולת ה' ופחיתות האדם. והוא ענין שבת קודש שמגלה שכל המלאכה זה מעשה ה' כמו"ש "תעשה מלאכה" שהיא תעשה מאלויה, ומאידך כתוב (שמות לא, טו) "עשה מלאכה" שהאדם הוא עושה

המלאכה, והצדיק אין לו בזה שום קושיה. ומרוב תמימותו מסכים ומאמין בתמימות שהוא צריך להתייגע ביותר במסירות נפש גמור בכל עניני העבודה, ואעפ"כ הוא מאמין שהוא אינו עושה דבר והכל זה "תעשה מלאכה" שהוא ר"ת 'תם' דהיינו שמחזיק שהכל נעשה מאליו ואינו מייחס זאת לעצמו. נמצא שע"י התמימות יכול לעבוד את ה' בשני מושכלים בשכל אחד ללא קושיות שנמשכות מחכמת עמלק ש"כל באיה לא ישובון". והיא השלימות בעבודת התמימות, כפי שאמרו במדרש והובא ברש"י בבראשית (ו, ט) שאברהם שהיה שלם מנח בענין התמימות היה מתהלך מאליו, כי הוא ענין שבת שהיא מדרגת ביטול חכמת עמלק לגמרי ושלמות התמימות. וזה (במדבר כ"ד, כ) "ראשית גויים עמלק ואחריתו עדי אבד" אבד גמט' שביעי שהיא השבת. וזה (דברים כה, יט) והיה בהניח ה' אלהיך לך" שהוא ענין שבת - "תמחה את זכר עמלק", שע"י תמימות במדרגת שבת מבטל את עמלק לגמרי, שהוא מונע את האדם מהתפילה. שעיקר ביטול עמלק היא ע"י מלאכת התמימות שע"י זוכה לשבת בשלימות שהיא תקון האילן העליון שהוא אילן-ה-שעולה בגמט' מלאכה שע"ה עולה כמספר "עדי אובד" שמבטל את עמלק.

התמימות שייכת רק כשרוצה למצוא חן בעיני ה' ולא בעיני בני האדם

ובאמת כל מה שאין הולכים אחר התורה זה משום שאין מאמינים בה בתמימות, רק רוצים להאמין על ידי חכמה. וכן הדבר גם בחכמות בעבודת ה' שאינו עיקר אלא שיהיה לו יראת שמיים ויקח מצוות ותורה הרבה בכל יום. כי פעמים אין דרך האדם מסודרת לפניו ואין לו ישוב הדעת ולכן נמנע מעסק התורה המצוות והתפילה כראוי, אבל צריך לדעת שהעיקר הוא שיעשה המצוות והלימוד בפועל כי אין המדרש עיקר אלא המעשה. וכן פעמים שרוצה להגדיל דעתו כדי שיהיה ראוי לכבודו לעשות את המצוות והיינו שמבין שכך הוא התכלית והאמת. וזה היה טעות העכו"ם, אבל עם ישראל הסכימו לוותר על כבודם שהוא לעשות התורה על פי הבנת השכל, והסכימו לעשות דבר שאינו מובן בעיני העולם ובעיני עצמם. כי התמים רוצה למצוא חן בעיני ה' ולא בעיני בני אדם. שמה שהגיע נח להיות "צדיק תמים" (בראשית ו, ט) הוא משום שנאמר בו "ונח מצא חן בעיני ה'" (שם, ח), כי כשרוצה למצוא חן בעיני בני אדם יכול לבוא לתמימות כי כל חכמתו מעורבת במטרה למצוא חן בעיני בני האדם. ואע"פ שנדמה הסרת החכמה לחיסרון בעיני בני האדם כמ"ש בעמוס (ה, י) "שנאו בשער מוכיח ודובר תמים יתעבו", באמת היא היא השלמות. כפי שאמר ה' לאברהם "התהלך לפני והיה תמים", שעל ידי המילה שמחסיר מעצמו נעשה תמים. נמצא שהשלמות הוא על ידי מה שנראה כחסרון.

עיקר מקום התמימות הוא באמונת חכמים

ועיקר המקום שצריך תמימות היא באמונת חכמים ובתפילה שהחכמים מגלים. כי כל הצדיקים גילו תפילה. כי האדם לא יודע מעצמו כ"ש שאינו יודע מה ואיך לעשות בעולם. אבל הצדיקים מגלים לנו מה צריך לעשות ואיך להתקרב. ואם היה לאדם אמונת חכמים תמימה בשלימות לא היה לו שום חיסרון. ולא היה עובר שום עברה לעולם והיה רודף תורה ומצוות כל חייו ומגיע לתכלית ללא שום חסרון. על כן כתוב (דברים יח, יג) "תמים תהיה... כי הגויים... אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו... לא כן נתן לך ה' אלהיך נביא מקרבך כמוני יקים לך ה' אלהיך אליו תשמעון" כי עיקר התמימות צריך באמונת חכמים, כפי שאמר הקב"ה למשה על שבקשו ישראל לשמוע מפי משה ולא מפי הגבורה (שם יח, יז) "הטיבו אשר דברו", כי על ידי אמונת חכמים שמאמינים בדבריהם בתמימות יוכלו תמיד בכל הדורות ובכל מדרגה לשוב אל ה'.

על ידי התמימות ניצל מעמלק וזכה לקדושת היסוד

והנה כתוב "התהלך לפני והיה תמים" וסמך ליה "ואתנה את בריתי", שע"י התמימות זוכה לקדושת הברית. כי פגם ביסוד מגיע כשהאדם אינו תמים, כי כשרוצה תחילה לקרב את דבר המצוה אל השכל ולהבין איך אפשר שדבר המילה פוגם ומקלקל עד שהכל תלוי בקדושת היסוד, עי"ז שנשען בזה על שכלו מגיע לקלקול. על כן אמרו בתנחומא (כי תצא סימן י') שהיו עמלק לוקחים את הערלות וזורקים אותם כלפי השמים ואומרים 'בזה בחרת טול לך מה שבחרת', כי עמלק הוא "ראשית גויים" שמטה לב האדם לעשות רק מה שקרוב אצל השכל, ועל כן מבזה את המילה שאומר שאין הדבר מתקבל אצל השכל, אבל על ידי תמימות ניצול מפגם במילה וזכה להיות לפני ה' כמ"ש בתהילים (יה, כד) "ואהי תמים עמו ואשתמר מעוונתי". וכן מובא בזוהר פרשת שלח לך (בדף קס"ו ע"א) כל מאן דנטיר ברית שכינה שורה עליו ועל זה נאמר "תמים תהיה עם ה' אלהיך", תמים תהיה - ולבתר עם ה' אלהיך. ועי"ז מכין כלים לשלימות של שבת קודש, ועל כן על שבת ועל הברית נאמר שהם 'אות' בין ישראל לקב"ה, כמ"ש על המילה "והיה לאות ברית ביני וביניכם" (בראשית יז, יא) ועל שבת נאמר (שמות לא, יז) "ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם", כי לשניהם זוכים על ידי התמימות שהיא היסוד של נחלת ישראל וחלקם שאין לגויים בזה שייכות והבנה.

על ידי דרך התמימות חי חיים טובים ברוחניות וגשמיות וסופו לבוא לגדולה

וההולך בתמים חייו חיים טובים מאוד כמ"ש במשלי (כח, י) "ותמימים ינחלו טוב", כי מאמין בתמימות שהקב"ה חכם ממנו וינהיג אותו אל הטוב השלם והניצח. ועל כן אינו דואג בליבו על העתיד כי הולך לפני שם הוי"ה, שרואה תמיד רחמים לפניו כמ"ש "התהלך לפני". אבל אדם שחושב שהוא חכם ומבין ואינו הולך בתמימות באמונה ותפילה, מגיע להרשיע כלפי שמיא ומתרחק מהתשובה. כי חושב הכל לפי חכמתו היאך היה ראוי לנהוג עימו. והולך ומתרחק מהתשובה, כי היפך התמימות הוא מום שהוא גמט' אלקים, שרואה בעתידו דינים כי חכמתו מזיקתו כמ"ש במשלי (י, ט) "הולך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יוודע" יודע פירושו 'שבר'. אבל אם הולך בתמימות, כשבאים עליו יסורים אינו מאשים את הבריות וכיוצ"ב, אלא מאמין בתמימות שבודאי זהו הדבר השלם והאמיתי שראוי לבוא עליו ומצדיק את ה' וקרוב אל התשובה. שעל ידי התמימות מגיע להיות קרוב אצל הקב"ה תמיד. וכן מבואר בפסוק בדברים (יה, יג) "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" ופרש"י "התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו". שאינו דואג על העתיד וסומך על ה' יתברך בתמימות שימלא כל צורכו, ומקבל היסורים ללא מחשבה ח"ו שבה לו דרך מקרה כי תמיד מצפה לכל מה שיבוא עליו מהקב"ה, ויש לו תמימות שהכל מונהג על פי האמת בודאי, ועל כן לעולם אינו בא בטרוניה כלפי שמיא ומגיע מזה לתשובה. על כן פרש"י "ואז תהיה עימו", כי גם כשנכשל או שהוא בקטנות הוא נמצא לפני ה'. כפי שנאמר "התהלך לפני והיה תמים" שנמצא תמיד לפני ה' וקרוב אצל התפילה ויכול להתפלל מכל מקום ומכל מדרגה.

ועל ידי שנמצא תמיד לפני ה' סופו לבוא לגדולה ורוח הקודש ולכל החכמות והידיעות, כמ"ש במשלי (כח, יח) "הולך תמים יושע", ואעפ"כ אינו בא לידי גאות ונשאר פשוט. וזה מה שנאמר (במדבר כג, כג) "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל" שעל ידי מידת יעקב - "איש תם" שמצפה לה' ואינו חוקר אחר עתידות - "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל" 'שמחיצתן לפני מלאכי השרת' כי מאמין בתמימות שהוא תמיד לפני ה' וזוכה ל"התהלך לפני" ולכל המעלות.

על ידי התמימות התורה קרובה אל ליבו ועל כן כשמתפלל פיו וליבו שוים

וזה מש"כ (דברים ל, יד) "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיו ובלבבך לעשותו", כי כנ"ל ע"י התמימות יכול מיד לעמוד לפני ה' ולהתפלל ולבוא לקיום כל המצוות ולזכות לש"י עולמות. אבל על ידי החכמות נראה הכל בעיניו כדבר רחוק "בשמים ומעבר לים", שצריך על ידי חכמות הרבה לקרב הדבר לשכלו כדי שיוכל לבוא לידי קיום התורה, אבל על ידי תמימות הכל אצלו קרוב "בפיו ובלבבך" כי תמימות היא בלב. וזה שפרש"י עה"פ "איש תם" - פיו וליבו שוים, שדיבורי התורה והתפילה אמיתיים בליבו ובפיו. כפי שמבואר בזוהר פנחס (דף ר"ל ע"א) שמי שאין תוכו כברו בכל אברין פנימאין וחצונין לא ייעול בהיכל השישי שהוא כנגד "ששת ימים" ס"ת תם ובגין דא אמר קרא (דברים לב, ד) "הצור תמים פעלו" (שם יח, ג) דכתיב "תמים תהיה עם ה' אלהיך".

והוא כמו שרואה עולמו בחייו, שתמיד הוא בשמחה וריקוד. על כן כתוב ביוסף שזכה לשלימות התמימות וקדושת הברית (בראשית לט, ב) "איש מצליח", ואמרו במדרש (ב"ר פו, ד) שהיה גבר קפוז' היינו איש צוהל שמח וטוב לב. והוא ענין ש"י עולמות כפי שכ' הרמ"ע מפאנו (בסימן פ"ה) שריקוד גמט' ש"י, כי מאחר שהדבר קרוב אל ליבו הוא שמח בתורה ועל כך שיש בידו את האפשרות להתפלל לפני ה'. וזה ש"י - "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיו ובלבבך" עולה ע"ה בגמט' "התהלך לפני והיה תמים" כי על ידי התמימות זוכה לש"י עולמות ושתהיה התורה קרובה ואמיתית בליבו כמ"ש (תהלים טו, ב) "הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו". ובתמים אין קנאה, על כן לעתיד לבוא כולם יהיו תמימים כפי שהיה אדה"ר קודם החטא, ולא תהיה קנאה בין איש לרעהו כי עיקר השגת ש"י עולמות הוא יהיה בלב האדם. ולכן אנ"פ שיהיה חילוקי דרגות, לא תהיה קנאה ותחרות כמ"ש בישעיה (יא, ג) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצור את אפרים. וזה (דברים לב, ד) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט", שאנ"פ שנותן לכל אחד ש"י עולמות בשכר על התמימות מ"מ "כל דרכיו משפט" שיהיה חילוקי דרגות בהשגה אלא שיהיה בלב כנ"ל.

(ע"פ שיעורים מיום ג' ויום ה' ויקהל פקודי תשע"ב)

ספר כרם שלמה - עצות והנהגות

- כשיש לאדם ענין של 'הסתרת פנים' וחשכה, צריך הוא לעשות איזה מצוה או לימוד בהתלהבות ועל ידי זה מגלה את האמונה במקומו ויוכל להתפלל, והוא ענין הפסוק (תהלים ל, ח-ט) "הסתרת פניך הייתי נבהל אליך ה' אקרא ואל ה' אתחנן" שכשאדם נבהל מהסתרת פנים צריך להפוך את הבהלה להתלהבות, להיות 'נלהב' שהוא אותיות 'נבהל' ועל ידי זה יוכל לבוא לענין "אליך ה' אקרא וכו'". והתלהבות בעבודת ה' יכול להיות גם בפנימיות הלב וללא חיצוניות, וכן דרך הצדיקים שמתלהבים הרבה תמיד אבל הכל בפנימיות בתוך הלב.
- שורש השמחה והשפע שיש אצל הגויים הוא כולו משכינה שנמצאת בגלות, כי גם כשהשכינה בגלות היא נמצאת במידת השפעה ובעוונותינו כשהשכינה בגלות נשפע הכל אצל החיצוניים ובפועל נמשך זה אצל הגויים שנמצאים על ידי זה במלכות וגדולה. ובאמת הוא גם מקור לכל שפע שאינו לעבודת ה' וגילוי מלכות ה'. וזה סוד מש"כ (בראשית יב, טו) "ויהללו אותה אל פרעה", אבל לעתיד לבוא יחזיר הקב"ה את הגדולה לישראל, וזה על ידי שינגע ה' את בית פרעה וכל הגויים בנגעים גדולים ותחזור השכינה אצלנו בגדולה ובכבוד גדול.

ספר תפארת ישראל

• המצוות הם כמו קישוטים שמקשטים בהם את ספר התורה ואת השכינה, ונשמות ישראל הם האותיות שבספר תורה, והשכינה היא כלליות נשמות ישראל. נמצא שאם צריך לכבד ולפאר את המצוות בבחינת "זה אלי ואנוהו" שהם הקישוטים של הספר תורה והשכינה, כל שכן שצריך לכבד את פנימיות הספר תורה והשכינה שהם נשמות ישראל.

• על ידי שמכבדים כל בר ישראל מקיימים בזה את האמונה בדברי הקדושה. כי כשאנו מכבד לבר ישראל מכחיש הוא את הקדושה שיש בכל אחד ואחד. וכל שכן אם היהודי הולך בציצית ובמצוות שיש עליו קדושה מגולה, ובפרט אם הוא בעל מעשים טובים שבזה מקיים את האמונה בכל מצוות ה' שקיימות אצל היהודי. ואין צריך לומר שאם הוא בעל תורה ותלמיד חכם שכשארין מכבדים לחכמים מכחישים בזה את התורה שנמצאת בהם. ובפרט צריך להזהר בקדושת הצדיקים וגדולי עולם ולהזהר לחשוב שתופסים או מבינים במעשיהם. ובה מקיימים את האמונה ומתקרבים לתפילה.

תפילה לשלמה - שער אהבת ישראל

רבונו של עולם, זכני לקיים הפתוב "תמים תהיה עם ה' אלהיך" (דברים יח, יג), ותן לי ברחמיך פלים נפלאים לקבל את האור של שבת, ותתקן ברחמיך האילן העליון ותקים השכינה מעפרה, וזכני להתקרב אליך יתברך, ולשמור הברית קדש בשלמות בקדשה וטהרה, ותמשיך עלי קדשת ופרישות כל הצדיקים, וזכני לשלוש מאות ועשר עולמות, וזכני לאהב אותך יתברך בכל לבבי, ולשמור שבת קדש כהלכתה במחשבה בדבור ומעשה, ותמשיך עלי קדשת שבת, וזכני לעשות לך יתברך נחת רוח. אמן נצח סלה ועד.

רבונו של עולם, אבי אב הרחמן. המשיך ישועות בעמך ישראל לכל היהודים, ותושיע לכל אדם ואחת בעמך ישראל, ותשמח את לבם. וזרק עלינו מים טהורים, ותחדיר בינינו אהבה גדולה - כאהבת דוד ויהונתן, שתתרבה אהבתם ותמשיך ותשתפך על כל עמך ישראל - באופן שאחדות ואהבה אמתית יהיה בין כל לבבות עמך ישראל, בלי קנאה שנאה ותחרות חלילה, רק אהבה ורחמים גמורים. ותגאלנו ב'אהבת חנם' [=506] חיש קל מהרה, ועל ידי זה תנחמנו ממעשינו, כענין הפתוב (בראשית ה, כט) "זה ינחמנו ממעשינו" [=ממעשנו=506], הינו שעל ידי אהבת חנם תנחמנו ממעשינו, ותגאלנו גאלה שלמה. אמן נצח סלה ועד.

העלון מוקדש לעילוי נשמת המנוח היקר באדם איש נאמן
אוהב הבריות שנלקח מעמנו לגנזי מרומים ערש"ק לסדר יתרו

בנימין בן זלפה

ת.נ.צ.ב.ה

ניתן לשמוע את שיעורי מו"ר שליט"א בטלפון 02-5306506 וכן במערכת קול הלשון

לתגובות תרומות והנצחות: 0548434755 | m.yam.shlomo@gmail.com